

Utrechtse Dom: tragische zaak

Het geschrift van de heren Engelbregt en Terlingen over de herbouw van het Domschip en de behandeling hiervan in het maandblad (april) geven mij als geïnteresseerde in Utrecht en vooral in deze kwestie, aanleiding tot enige opmerkingen. Van al de grote historische kerken in ons land is de Dom zowel kerk- als kunsthistorisch veruit het belangrijkste bouwwerk. De mentaliteit omtrent het verdwenen schip, zoals deze spreekt uit genoemde behandeling, getuigt van maar bitter weinig geloof in de goede zaak. Wat hier sinds 1674 gebeurd is, mag ronduit schandelijk worden genoemd. Dat de stad Utrecht in 1674 te arm was om het schip, zij het dan in barokke trant, te herbouwen, is maar een gedeeltelijke verontschuldiging. Dat wij er nu eigenlijk wél aan toe zijn, staat voor mij vast. De aanzetten aan de westzijde van het transept vragen erom doorgetrokken te worden.

Mag ik zo vrij zijn het gelezene aan te halen? Er wordt geschreven: „strohalm om zich aan vast te klampen“, „bouwtradities die niet de Britse zijn“. Hoe nu? Bouwtradities zijn overal in het oude Europa dezelfde als het gaat om behouden en reconstrueren¹⁾. Is Frankrijk dan een beter voorbeeld van bewaren dan Engeland? Overal waar het gaat om gotiek, deze oerzuivere uitbeelding van Westers religieus denken, is het „te wapen“ als er iets loos is.

Dat er nog geen commissie voor de herbouw bestaat, is al erg genoeg. En dat, terwijl sinds De Hoog en S. Muller er wel het een en ander over onze Nationale Kathedraal te doen is geweest!

In plaats dat Monumentenzorg, rijk, provincie en talloze andere instanties zich inzetten voor de herbouw van het Domschip, viert het cynisme hoogtij. Ja, er is durf voor nodig, ongetwijfeld. Maar kunnen we dan wel naar de maan vliegen en hier wachten totdat de gemeente een markthal neerzet. Kijk eens naar Münster, in vele opzichten eenzelfde bisschopsstad als Utrecht. Is daar een

Noot van de redactie:

¹⁾ De ideeën van de heren Engelbregt en Terlingen beogen niet alleen de herbouw van het Domschip (waarop ik op de toppen van mijn optimisme nog wel durf te hopen), maar tevens een reconstructie naar Britse trant van de hele omgeving. Zij vragen een heel andere visie op de binnenstad. Prachtig natuurlijk en alweer: mijn idee. Maar ben ik cynisch als ik er niet in geloof? K.

bedreiging van de oude stad, met haar Dom en vele parochiekerken?

Er is maar één oplossing. Herstel de Dom in vroegere glorie als waardig pendant van de opkomende hoogbouwvloed. Maak er desnoods een Unesco-zaak van. Laat ons eens een keer zien dat er nog wat anders dan utiliteitsbouw en flats neergezet kan worden. Sjonge, jonge, wat een kathedraal zal dat worden. Ik verheug me al.

Joh. H. Stolk

Tijd voor lezingen

Nu de periode van de lange avonden aanbreekt, is ook weer de tijd gekomen voor de lezingencyclus, op dinsdagavonden om acht uur, in het gemeentearchief, Alexander Numankade 199. De kosten voor de hele cyclus bedragen f 15,- op de eerste avond te voldoen.

Het programma luidt:

17 oktober: dr. J. E. A. L. Struick, Het gemeentelijk archief van Utrecht als bron voor historisch onderzoek.

14 november: A. Graafhuis, Methoden voor genealogisch onderzoek op het Utrechtse gemeentelijk archief.

12 december: mej. J. G. Riphaagen, De betekenis van de bibliotheek over Utrecht voor het historisch onderzoek.

9 januari: mej. drs. I. J. Soer, Utrecht en de kunst (in het algemeen).

6 februari: mevr. drs. A. L. Becker-Jordens: Utrecht en de bouwkunde.

Het najaarsprogramma van de Utrechtse Volksuniversiteit vermeldt eveneens een aantal lezingen die voor historisch geïnteresseerden de moeite waard zijn. Een kleine greep hieruit: op 24 oktober vertelt stadsarcheoloog drs. T. J. Hoekstra over zijn werk en de hulp die de inwoners van Utrecht daarbij kunnen verlenen. Archivaris A. Graafhuis is inmiddels begonnen aan zijn drie voordrachten over de Utrechtse stedelijke gemeenschap, op 12, 19 en 26 oktober. (Helaas vernamen wij dit net iets te laat om het op tijd aan te kondigen.) Jonkvrouwe dr. J. M. van Winter, bekend van onze middeleeuwse maaltijd, spreekt op 11 en 18 december over de Romeinse en middeleeuwse keuken. Voor het overige raadplege men het programmaboekje.